

فراخوان هشتمین جشنواره پژوهش گروهی رشد

استان تهران

مقاله

تغایر سند آموزش ۲۰۳۰ یونسکو با تربیت جنسی کودکان در اسلام

استاد راهنما:

سرکار خانم صفری

پژوهشگران:

ندا غلامپور کاشی

سیده طاهره مشکات

فاطمه قراباگی

آبان ۱۳۹۶

چکیده

این مقاله تغایر سند آموزش ۲۰۳۰ یونسکو را با تربیت جنسی کودکان از منظر اسلام مورد بررسی قرار داده است از این رو ابتدا به طور مختصر به معرفی سازمان یونسکو و شرح سند پرداخته سپس تغایرها و اصولی بنیادی را مطرح کرده. همچنین تغایر در معنانشناسی اصطلاحات به کار رفته در سند و برداشت متفاوت از این مفاهیم را بیان کرده و در نهایت تغایر در روش‌های اعمال تربیت جنسی درخواست شده در سند با تربیت جنسی در آموزه‌های دینی را تبیین کرده است. روش تحقیق به لحاظ هدف، بنیادی توسعه‌ای و به لحاظ جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و به تحلیل محتوا نیز پرداخته است. نتیجه‌ی حاصل از این بررسی اینکه تربیت جنسی کودکان درخواست شده در سند با رویکرد اسلامی تفاوت مبنايي و روشی بسیار داشته و در تغایر جدی با آن است و اجرای سند آموزش در مباحث تربیتی کودکان نهایتاً به حذف نهاد خانواده خواهد انجامید.

واژگان کلیدی: سند ۲۰۳۰، تربیت جنسی، روش تربیت اسلام.

مقدمه

در آموزه‌های دینی استفاده از سبک زندگی و فرهنگ غیر مسلمانان به‌طور اکید منع شده‌اند. امام صادق (ع) می‌فرماید: «كُذِّبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا وَهُوَ مَتَمَسِكٌ بِعُرْوَةِ غَيْرِنَا»؛ دروغ می‌گوید آن‌که گمان دارد از پیروان ما است و بجز ما تمسک می‌جوید.^۱

همچنین حضرت در جای دیگر از جد بزرگوارشان امام علی (ع) اینگونه بیان می‌کنند: «لَا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ خَيْرًا لَمْ يَلْبَسُوا لِبَاسَ الْعَجَمِ وَ اطْعَمُوا طُعْمَةَ الْعَجَمِ فَأَفْعَلُوا ضَرْبَهُمُ اللَّهُ بِالذُّلِّ»^۲؛ مسلمانان تا وقتی به پوشیدن لباس غیر مسلمانان و خوردن غذای آن‌ها روی نیاورده‌اند مشکلی نخواهند داشت اما وقتی به فرهنگ آن‌ها روی آورند خداوند نیز ذلت و بیچارگی را بر آن‌ها چیره می‌کند.

واضح است که اگر این تبعیّت و پیروی از فرهنگ بیگانه در شیوه‌ی تربیت کودکان مسلمان باشد، ضربه‌ی آن مهلک و غیرقابل جبران خواهد بود. چنانچه در بیانات معصومین آمده: «عَلِّمُوا الْعِلْمَ صَغَارًا سَتُودُوا بِهِ كِبَارًا»؛ در خردسالی دانش بیاموزید تا در بزرگسالی به بزرگی و برتری دست یابید.^۳ و همچنین امام کاظم (ع) می‌فرماید: «مَنْ تَعَلَّمَ فِي شَبَابِهِ كَانُ بِمَنْزِلَةِ الرَّسَمِ فِي الْحَجَرِ»؛ آموخته‌های دوران نوجوانی همانند نقش که بر سنگ حکاکی شده، پایدار می‌ماند.^۴ چگونه ممکن است با این سفارشات فرد مسلمان نسبت به آموزش فرزندش و نسبت به محتوای آموزشی و کیفیت آن سهل‌انگاری کند.^۵ بحث ما در این

^۱ ابن بابویه قمی (شیخ صدوق)، صفات شیعه، مؤسسه امام صادق (ع)، ص ۳، ح ۴.

^۲ احمد بن خالد برقی، المحاسن برقی، ج ۲، ص ۴۴۰.

^۳ شرح حدیدی، ج ۲۰، ص ۲۶۷.

^۴ سفینه، ج ۲، ص ۶۸.

^۵ کیفیت آموزش اخلاط پسران و دختران به بهانه‌ی برابری در آموزش و مواد آموزشی منطبق بر فرهنگ غربی نمی‌تواند جایگاهی در اعتقادات دینی داشته باشد.

مقاله آموزش جنسی به کودکان و نوجوانان در سند آموزش ۲۰۳۰ و مقایسه آن با توصیه های تربیت جنسی در متون دینی می باشد.

امروزه ضرورت آگاهی دادن به مردمان و به ویژه نوجوانان و جوانان درباره ی مسائل جنسی، از زمان های گذشته بیشتر است؛ زیرا وسایل برانگیزنده ی شهوت جنسی در سطح دنیا گسترش یافته، دستیابی به دانستنی های جنسی از راه رسانه های جمعی و نیز از زبان افراد نامطمئن آسان گردیده، و فاصله ی بلوغ تا ازدواج هم بیشتر شده است. بدین سبب، باید با بهره گیری از آموزه های دین مبین اسلام و اندیشه ی دانشوران مسلمان، آگاهی ها، آموزش ها و هشدارهای لازم، به تدریج در اختیار نوجوان و جوان گذشته شود تا از حساس ترین مرحله ی زندگی، یعنی دوران بیداری و طغیان غریزه ی جنسی به سلامت عبور کند.^۱

سند ۲۰۳۰ به امضای بسیاری از کشورهای جهان رسیده و بیشتر آنها بدون توجه به تأثیرات گسترده سوء آن متعهد به اجرا شده اند.^۲ در ایران اسلامی بعد از روند پنهانی و غیرقانونی امضای این قرارداد و تشکیل کار گروه ها در وزارت خانه های مرتبط بدون اطلاع و حضور نهادهای تصمیم گیری سیاست گذار، قانون گذار نظارتی از جمله شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی^۳، به وقوع پیوست تا اینکه رهبر فرزانه انقلاب و بعضی متفکران دلسوز به روشنگری پرداختند و بسیاری از نویسندگان و صاحبان قلم، احساس وظیفه کرده و مقالات بسیاری در این خصوص نگاشتند.

بعضی از محققین تضاد سند را با حقوق مدنی و حقوق خانواده و همچنین قانون اساسی مورد نقد و نظر قراردادند و بیان داشتند که این سند علی رغم غیرالزام آور بودن، تبعات سنگین و جبران ناپذیری بر ساختار

^۱ آرای دانشمندان در تعلیم و تربیت و مبانی آن (۵)، فیض کاشانی، محمد بهشتی، انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها ف بهار ۱۳۸۸، قم، چاپ دوم، ص ۱۹۵.

^۲ نشست جهانی آموزش در "اینچون" کره جنوبی در مورخه ۱۹ الی ۲۲ ماه می سال ۲۰۱۵ میلادی برگزار گردید؛ در این اجلاس بیش از یک هزار و ششصد مهمان از ۱۶۰ کشور جهان از جمله بیش از ۱۲۰ وزیر و نماینده عالی رتبه دولتی و حضور داشتند.

^۳ "گزارش راهبردی از سند ملی آموزش ۲۰۳۰ جمهوری اسلامی"، شورای عالی انقلاب فرهنگی کمیسیون تعلیم و تربیت بهمن ۱۳۹۵؛ "تعهدات و تناقضات دولت در سند ۲۰۳۰"، محمدحسین محترم،

فرهنگی، سیاسی، قانونی، اجتماعی و اقتصادی کشورهای در حال توسعه به ویژه جمهوری اسلامی ایران به جای می‌گذارد.^۱ در بعضی از مقالات نوشته شده سند را با قوانین بالادستی و افق‌های پیش‌روی نظام جمهوری اسلامی مقایسه کرده و مغایرت آن را با قوانین به اثبات رسانده‌اند.^۲ در بعضی دیگر از مقالات اهداف سند و بند های ذیل آن را با فرازهایی از بیانات رهبر انقلاب اسلامی و توصیه‌های اکید ایشان مقایسه کرده و نقدهایی به سند وارد کرده‌اند.^۳ درباره مفهوم کلماتی مثل: برابری، تبعیض، حق سلامت، حق اشتغال، رویه‌های زیانبار، سلامت جنسی، کلیشه‌های جنسیتی و.... به کار رفته در سند و بار معانی عبارات دو پهلوی که در آن نهفته است نیز مقالاتی نوشته شده و با مقایسه مستندات استعمال این کلمات در متون دیگر، مراد آنها را روشن کرده و غرض واقعی آنها را آشکار کرده‌اند. در این مقاله توضیح داده شده که معمولاً متن و منطوق سند در ارزیابی ملاک قرار نمی‌گیرد بلکه رویه نهادهای نظارتی بر اجرای معاهدات همواره فراتر از مفهوم و مصادیق نگاشته شده در سند بوده است.^۴

برخی از نویسندگان به بررسی آثار منتقدان غربی سند پرداختند و با ترجمه مقالات انتقادی آنها نظرات حق طلبانه متفکران و دوستداران نهاد خانواده در غرب را اطلاع رسانی کرده‌اند.^۵ افرادی نیز شیوه ارزیابی و ملاک‌های ناظران بین‌المللی را بررسی کرده‌اند و به نگاه خوش بینانه در این زمینه هشدار داده‌اند.^۶ عده‌ای نیز به میزان اعتبار حق شرط و حق تحفظ به لحاظ حقوق بین‌الملل پرداخته و بیان می‌کنند: «تکرار ادعاهایی مبتنی بر نقص حقوق بشر در ایران بواسطه گزینشی اجرا کردن سند ۲۰۳۰ شرایط مناسبی جهت

^۱ «ارزیابی سند آموزش ۲۰۳۰، بیانیه اینچئون و چهارچوب عمل»، شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، بهمن ۹۵

^۲ «جدول مغایرت‌های سند آموزش ۲۰۳۰ یونسکو با اسناد بالادستی و قوانین و مقررات داخلی»، دفتر مطالعات فرهنگی سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها.

^۳ «مقایسه تطبیقی رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) با اقدامات و اظهارات معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری در خصوص هدف ۵ توسعه پایدار»، شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، واحد رصد.

^۴ «مروری بر تحولات مفهومی بین‌الملل در حوزه زنان، کودکان، خانواده»، شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، فروردین ۹۶.

^۵ «تحلیلی بر دستور کار ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد برای توسعه پایدار تهدیدهای پنهان برای زندگی، خانواده و کودکان»، سازمان حقوق‌دانان، نویسنده

شارون اسلانو، مترجم محمود دهقان سلماسی، شماره مسلسل ۹۶۰۳۰۰۱ تاریخ ۹۶/۳/۱۷

^۶ «حقوق بین‌الملل، سند ۲۰۳۰ را تعهدآور می‌داند»، محمد اسماعیلی، ۹۶/۳/۹ کد خبر ۸۵۴۶۲۹

باید دید حاصل این روش که حدود صد سال است و در آمریکا و کشورهای اروپایی و بعضی دیگر اعمال شده چه بود و روش صحیح کدام است نتیجه عملی و تجربی به جا گذاشته این روش چه بوده است بهتر است به آمار رجوع کنیم.

«پس از صد سال، به جای آموزش با کیفیت، شاهد روشنفکری، کم مایه، سلاح‌های گرم و سرد بیشتر در مدارس، ضرب و شتم تعداد بیشتری از آموزگاران، مواد مخدر بیشتر، مشروبات الکلی و بی‌سوادى هستیم. مردم باید فریاد و اعتراض سر دهند. از هر ۵ دانش‌آموز امریکایی، یک نفر اسلحه کمری و از هر ۸۰ نفر یک نفر تفنگ حمل می‌کند.»^۱

منتقد کانادایی در این زمینه در کتاب خود جنگ علیه خانواده بیان می‌دارد:

«افزایش گروه‌های تبهکاری در دبیرستان‌ها و افزایش خشونت جوانان، روندی است که با الهام از امریکا، در مدارس کانادا نیز دنبال می‌شود. به یقین باید از خود پرسیم که چگونه فرزندانمان، یعنی با ارزش‌ترین دارایی کشور را در چنین وضعیت وحشتناکی قرار داده‌ایم. به واقع چه چیزی در ذهن آن ریخته می‌شود و چرا؟»^۲

^۱ Tronto star. April 19, 1992.

^۲ جنگ علیه خانواده، ص ۱۳۶.

نتیجه گیری

با توجه به ابعاد بسیار مهم اسناد بین المللی و با توجه به تجربیات تلخ گذشته در پذیرش اسناد بین المللی لازم است این اسناد با حساسیت بیشتر توسط متخصصان ذیربط حاکمیتی با داشتن معیارها و ملاک‌های مشخص مورد بررسی قرار گیرد لذا پیشنهاد می‌شود پذیرش چنین اسنادی از حیثه‌ی مسئولیتی دولت‌ها فراتر باشد و تا زمانی که جواز پذیرش از روند قانونی و تحت نظارت مراکز ذی‌صلاح اخذ نشده مورد پذیرش و امضاء قرار نگیرد. کسانی که در هیئت‌های نظارتی برای تأیید قبول این اسناد حضور دارند باید به تمام زوایای اسناد و اصطلاحات بکار رفته در آن اشراف داشته و همچنین در معارف دینی تبخّر داشته باشند. شورای عالی انقلاب فرهنگی فعلاً تا حدودی عهده‌دار این مهم است ولی حیثه‌ی اختیارات آن‌ها در صورت تخلف دولت‌ها مشخص نشده است، در این تحقیق تفاوتها در سه حوزه مفاهیم اصطلاحات، اصول و مبانی، و روشهای تربیتی بررسی گردید و نگاه به هستی و انسان در این سند در تغایر جدی و آشکار با مبانی فکری مردم مسلمان ما دارد. همچنین در مفاهیم آزادی، برابری جنسیتی و جامع جنسیتی و... به کار رفته در سند به خلاف معنای به ظاهر زیبای آن معنای گسترده‌تر و مخالف با برداشت متداول مدنظر قرار گرفته است و همچنین در روش‌های تربیت کودک با فرهنگ دینی به صورت آشکار با روشهای اسلامی در تغایر است. این تغایر در روش‌ها در نه موضع مورد بررسی قرار گرفت از جمله در روش‌های پیشگیرانه، مراحل آموزشی، محتوای آموزشی، حدود آزادی، آگاهی بخشی والدین و مربیان، نقش والدین و مربیان، جایگاه نهاد خانواده می‌باشد. از این راستا روشن می‌شود در صورت اجرای سند ابتدا خلع ید والدین دلسوز و سپس حذف نهاد خانواده از اولین میراث‌های آن خواهد بود.

فهرست منابع

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

۱. ابن بابویه قمی (شیخ صدوق)، فات شیعه، مؤسسه امام صادق علیه السلام، بی تا، بی جا.
۲. اسماعیلی، محمد، "حقوق بین المللی سند ۲۰۳۰ را تعهد آور می داند"، کد خبر ۸۵۴۶۲۹، ۹/۳/۹۶، سایت جوان آنلاین.
۳. بستان (نجفی)، حسین، اسلام و تفاوت های جنسیتی، چاپ اول، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۸ ه.ش.
۴. بهشتی، محمد، آرای دانشمندان در تعلیم و تربیت و مبانی آن (۵) فیض کاشانی، چاپ دوم، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۸ ه.ش.
۵. پاسخی مختصر به برنامه ی آقای دکتر نصیری قیداری دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو.
۶. حاجی ده آبادی، محمدعلی، حقوق تربیتی کودک در اسلام، پز چاپ دوم، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۱ ه.ش.
۷. دفتر مطالعات فرهنگی سیاسی نهاد نمایندگی معظم رهبری در دانشگاه ها، «مغایرت های سند /آموزش ۲۰۳۰ یونسکو با اسناد بالادستی و قوانین و مقررات داخلی»
۸. دهشیری، محمدرضا، "یونسکو از مذاکره تا تصمیم سازی"، بی تا، بی جا.
۹. سند چارچوب اقدام ۲۰۳۰.
۱۰. شورای فرهنگی اجتماعی زنان، "هدف ۵: برابری جنسیتی و توانمند سازی همه ی زنان و دختران اهداف توسعه ی پایدار"، بهمن ۹۵.

۱۱. شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، "مروری بر تحولات مفهومی بین‌المللی در حوزه‌ی زنان، کودکان، خانواده"، فروردین ۹۶.

۱۲. شارون اسلاتر، تهدیدهای پنهان برای زندگی، خانواده و کودکان، مترجم: محمود دهقان سلماسی، ماره مسلسل ۹۶۰۳۰۰۱، ۹۶/۳/۱۷.

۱۳. شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده، مقایسه‌ی تطبیقی رهنمودهای مقام معظم رهبری با اقدامات معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری در خصوص هدف ۵، توسعه‌ی پایدار، واحد رصد.

۱۴. فرمehنی فراهانی، بررسی محتوایی مناسب برای تربیت جنسی در مدارس از دیدگاه والدین، معلمان.

۱۵. کاردنر، ویلیام، جنگ علیه خانواده، ترجمه معصومه محمدی، چاپ دوم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، قم، ۱۳۸۷.ش.

۱۶. مارلین فرنچ، جنگ علیه زنان.

۱۷. محترم، محمدحسین، "تعهدات و تناقضات دولت در سند ۲۰۳۰".

۱۸. مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، چاپ چهل هشتم، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۷.ش.

۱۹. _____، مجموعه آثار، ج ۱۹.

۲۰. _____، اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۷۴.ش.

۲۱. _____، نابرابری جنسی از دیدگاه اسلام و فمینیسم، چاپ دوم، قم، پژوهشگاه

حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۵.ش.

۲۲. مقدمی، نیلوفر، تحلیل حقوقی سند ۲۰۳۰ آموزش یونسکو.

۲۳. نصیری قیداری، سعدالله، "توضیحات جدید دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو درباره‌ی سند ۲۰۳۰"،

Fa.irunesco.org. ۹۶/۳/۱۲

۲۴. نفوذ فراماسونری، سازمان اسناد و مدارک انقلاب اسلامی.

۲۵. الوافی، ج ۲۳.